

Dwóch Polaków

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Dwóch Polaków

TEATRZYK „ZIELONA GĘŚ”
MA ZASZCZYT PRZEDSTAWIĆ

WYSTĘPUJĄ:

SANDWICZ

SKOCZWISKI

SKOCZWISKI:

Ja pana wykończę.

SANDWICZ

A ja pana.

SKOCZWISKI

Co? Dokumenty!

SANDWICZ

Legitymacja!!

SKOCZWISKI

Czy pan wie, kto ja jestem?

SANDWICZ

A czy pan wiesz, z kim masz zaszczyt?

SKOCZWISKI

Nie wiem, ale sądząc z pańskiego plugawego wyglądu, przypuszczam, że nie słyisał pan nawet o Heraklicie z Efezu¹.

SANDWICZ

Nie. Mam w Efezie pańskiego Heraklita. *Precz z Heraklitem z Efezu!*

SKOCZWISKI

Co? Niech żyje Heraklit z Efezu!

SANDWICZ

daje mu w twarz

SKOCZWISKI

Jak?

daje mu w twarz

Pauza dziejowa.

SANDWICZ

Czy pana boli?

SKOCZWISKI

O tak. Cierpię.

SANDWICZ

I ja. Cierpimy. A znowu na jednej mapie nas nie było.

Polak

SKOCZWISKI

Niemożliwe.

SANDWICZ

Znowu intrygi.

SKOCZWISKI

Przeklęta Europa.

SANDWICZ

Ma pan lusterko? Czuję, że jagody² mi puchną.

SKOCZWISKI

I mnie. Dobrze by było jakiś gorący kompres. Ma pan kuchenkę elektryczną?

SANDWICZ

Mam, ale kontakt zepsuty.

SKOCZWISKI

jadowicie

Był to pewnie pański jedyny kontakt z rzeczywistością.

SANDWICZ

To nie pański interes. A kuchenki też nie ma. Zgubili.

SKOCZWISKI

Kto zgubił?

SANDWICZ

Nie wiem. Ot, zgubili i koniec. Od kuchenki został mi tylko sznur.

SKOCZWISKI

jak echo

Ostał ci się ino sznur ³.

Światła ciemnieją; wiatr

Kurtyna

23 czerwca 1946

---

¹Heraklit z Efezu (ok. 540—ok. 480 p.n.e.) — filozof grecki, zaliczany do jońskiej szkoły filozofii przyrody; za zasadę pierwotną (*arché*) wszechświata uważał ogień, za cechę bytu zaś zmienność, nieustanne zanikanie i stawanie się. [przypis edytorski]

²jagody — Uwaga dla czytelników zagranicznych: jagody po staropolsku policzki. [przypis autorski]

³Ostał ci się ino sznur — cytata z *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego:

„Miałeś, chamie, złoty róg,
miałeś, chamie, czapkę z piór:
czapkę wicher niesie,
róg hukła po lesie,
ostał ci się ino sznur”.

Te ironiczne słowa Chochoła skierowane do Jaśka są diagnozą społeczeństwa polskiego niezdolnego do czynu i marnującego nadarzające się szanse. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/galczynski-dwoch-polakow/>

Tekst opracowany na podstawie: Konstanty Ildefons Gałczyński, *Próby teatralne 3*, wyd. Czytelnik, Warszawa 1979.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (wolnelektury.pl). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Dagmara Śniowska, Ilona Kalamon, Kornel Myczko, Natalia Matusiak.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przełącz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przełącz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).